

mega

PUBLIKREKORD OCH INNEHÅLLSREKORD

WASA FUTURE FESTIVAL

SE SID. 8-9

HAMMAS-
PROTEESIS
Erikoishammas-
teknikolta

• uudet kokoproteesit
• tiivistys ja korjaus jopa odotessa
• hammashammasien tarkastus ilmaiseksi
• takuu työ
Soit ja varaa aikasi!
VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B
LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5
ALUEEN HAMMAS
MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

HÄGGARNAS MÄRKLIGA SOMMAR

Den första augusti var de kalätta häggarna helt gröna igen.

I juni månad, när häggarna blomma-
de för fullt, inleddes häggspinnma-
lens larver sin erövring av häggarna.
Som en första försiktig början spanns
enstaka bladsamlingar och mindre
kvistar in av larvernas vita spinn. Sedan
tog erövringen fart. Som en löpeld
bredde sig det vita spinnet ut över de
gröna häggarna. Till slut var träden helt
överdragna av häggspinnmalslarvernas
spinn, från marken runt trädens baser
och ända upp till trädens toppar.

Det vita spinnet bildar ett segt hölje
runt de angripna häggarna. Ett hölje
som skyddar larverna effektivt mot alla
småfåglar som mer än gärna skulle
hugga in på överflödet av saftiga och
näringssrika larver. Men vilken småfågel
vill trassla in sig i spinnet för att komma
åt larverna? Först när larverna bryter
sig ut ur spinnet för att söka sig till nya
häggar passar småfåglarna på att kalasa
på larverna. Och då har de övernog av
lättfångad föda för sig och sina ungar.

I skydd av spinnet äter häggspinnmalens larver upp alla gröna blad. Till slut står häggarna helt vita i landskapet, som spökträd i junisommarens grönska. Det finns de som förfäras storligen av de spökliga träden och hugger ner de angripna häggarna på egen gård för att slippa se eländet. Men det är en förhastad handling. Häggarna är alldelvis för värdefulla hemma på gården och ute i kulturlandskapet för att drabbas av såg och yxa. När häggarna blommar, rikligt som de brukar göra, utgör de en rik nektar- och pollenkälla för otaliga insekter, för skalbaggar och flugor, för småfjärilar och solitära bin.

Låt spökträden stå kvar på gården och i landskapet – de kommer att grönska på nytt redan efter en månad – och intressera dig i stället för det märkliga och intressanta fenomen i naturen som häggspinnmalens alla larver utgör i ju-

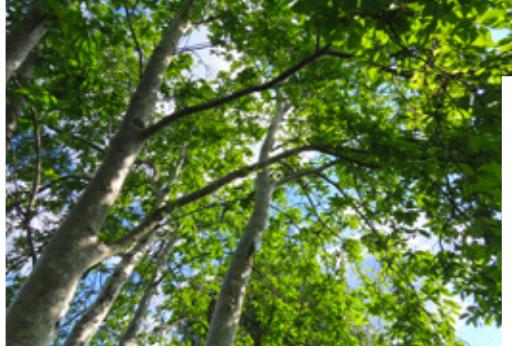
nisommaren. För ett märkligt fenomen är det att en liten vit fjärlåt fullständigt kan erövra och kaläta häggarna i sitt larvstadium. Det finns en mångfald fjärilsarter som lägger sina ägg på lövträdens blad och där larverna sedan sätter sina spår på bladen i form av hål och sönnerätna bladkanter. Men det är ett ätande som sker nästan omärligt utan att misspryda eller kaläta lövträden till skillnad från häggspinnmalens härjning i häggarna.

Strax efter midsommaren den 26 juni passade vi på att göra en tur i bygden för beskåda alla silverbäckiga häggarna i landskapet, och för att fotografera de angripna träden. Det var lätt att hitta lämpliga fotoobjekt under dagens tur i bygden. Över allt lyste de inspunna häggarna fram, på gårdar och inne i samhället, i skogsbygd och ute på åkerholmar. Sällan har häggspinnmalen firat sådana triumfer som denna sommar.

Häggarna har ett gott försvar mot betande och gnagande hjortdjur, sorkar, harar och insekter. Träderna är genomsyrade av försvarschemikalier, av amygdalin som är ett bittert och giftigt ämne som effektivt håller alla gnagande och betande djur på avstånd. Det finns ju betydligt mer välsmakande lövträd och buskar att hugga in på: björk och asp, vide och sälg till exempel. Helt onödigt att försöka sig på häggarna som ger stora matsmältningsbesvärs och illamående förgiftningar.

Häggspinnmalen är den enda som emellanåt vill och kan tillgodogöra sig häggens gröna blad i stora mängder, men det sker med flera års intervaller när det gäller massförekomsten av häggspinnmalens larver. Däremellan lever häggspinnmalen och dess larver ett undanskymt liv med små och oförargliga förekomster på häggarna för att sedan formligen explodera i antal och erövra alla häggar i landskapet. Den andra insekten som kan utnyttja häggen i större omfattning är häggglusen som har havre och korn som mellanvärdar och som ibland kan förorsaka betydande skördeförluster hos de båda spannmålen.

Häggspinnmalens massangrepp minns häggarna väl och producerar extra mycket amygdalin till nästa års grönska som håller häggspinnmalen i schack. Växelverkan mellan häggen och

Att häggen kan återhämta sig så snabbt efter häggspinnmalens angrepp är häpnadsväckande.

häggspinnmalen har utvecklats under tusentals år och gjort det möjligt för häggarna att överleva häggspinnmalens stora angrepp och att hålla häggspinnmalen stången efter de stora angreppen. I längden lönar det sig inte för häggarna att satsa på en överdriven produktion av försvarskemikalier på bekostnad av den egna tillväxten och riklig blomning – och på produktionen av frörika bär som bärätande fåglar som trastar och starar sprider i terrängen med sin avföring. När försvarskemikalierna återgår till normala mängder i häggarna är det än en gång möjligt för häggspinnmalen att erövra häggarna.

Här kan man inte annat än förvånas över hur relativt få bär de ymnigt blommande häggarna normalt producerar. Man kunde ju vänta sig häggar som dignar under klasar av svartglänsande bär vart år. Men så är inte fallet och det är tydlichen inte så viktigt för häggarna heller. Ett färre antal bär räcker gott till för att sprida häggen till nya växtplatser med hjälp av fåglarna. Och så förökar sig häggarna också effektivt genom både rotskott och stubbskott. Häggen ger sig inte så lätt trots att människan försöker röja bort den på många platser.

Den första augusti återkom vi till de häggspinnmalsangripna häggarna vi fotade strax efter midsommaren. I stället för silvervita och kalätta häggar möttes vi av färdigt grönskande träd. På drygt en månad hade häggarna återhämtat sig och stod nu i den sommarsoliga dagen med fotosyntesen på högvarv. Det gäller förstås för häggarna att återfå sina krafter och bilda nya bladknoppar som skall slå ut nästa år i varmende majvår. Vi kunde inte annat än häpna över hur gröna och opåverkade häggarna var.

Utan den här fenomenala förmågan att återhämta sig efter ett massangrepp av häggspinnmalens larver skulle häggen för länge sedan dukat under och dött bort som art. Och det skulle förstås ha

Även häggen stammar täcks in av det sega spinnet som skyddar larverna mot insektätande fåglar.

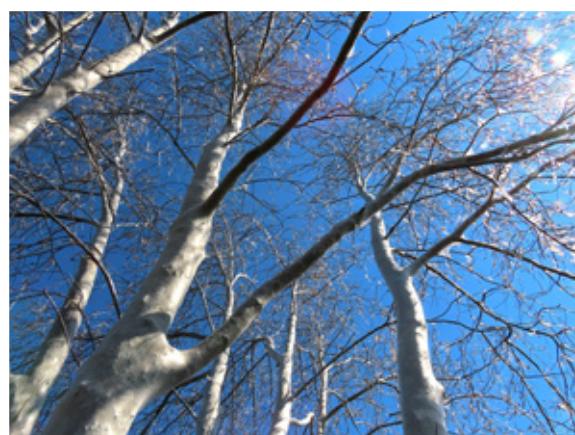
I slutet av juni månad var många häggar helt insvepta i häggspinnmalens vita spinn.

varit en stor förlust för mångfalden i vår natur. Att äta ihjäl sin värdväxt är ingen god ide heller, oberoende av om man är en liten elegant och vit fjäril med svarta teckningar på vingarna eller ett stort och betande klövdjur. Samspelet eller överlevnadskampen skall ha sina regler och spärrar som ger utrymme både för den ätna och den ätande, och ömsom ge övertag åt den ena och sedan åt den andra.

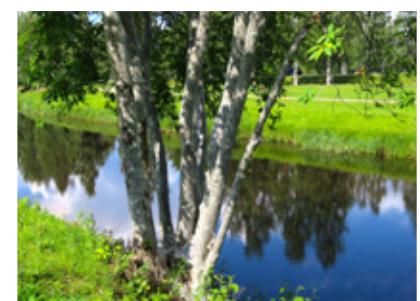
När häggspinnmalens larver ätet färdigt någon gång i juni månad förpupper de sig och utvecklas snabbt till vuxna men små fjärilar som flyger ut i naturen för att leva en tid i sommaren, para sig och lägga ägg. Och äggen lägger de på undersidan av häggens kvistar där äggen klistras fast under ett segt sekret. Häggspinnmalen gör allt den kan för

häggspinnmalen inte klarar av en ny massförekomst. Alltid finns det någon hägg som alltid kommer att ha en lägre halt av kemikalier i sina blad och på sådana häggar kan spinnmalen leva vidare på, i måttliga mängder men tillräckligt för att häggspinnmalen skall kunna fortleva i landskapet och återkomma om några år i större antal.

I skrivande stund står gårdshäggen i en mörknande lövskrud med inslag av gula löv här och var i allt det gröna. Det syns att sommaren har passerat sin höjdpunkt och nu åldras i takt med det sakta avtagande dagsljuset. Än en gång har en sommar snart passerat för att ge över till en begynnande höst. Då färgas

I ljus kontrast mot sommarhimlen stod de kalätta häggarna som spökräd.

Endast rester av det heltäckande spinnet skvallrade om häggspinnmalens massförekomst.

att skydda sin avkomma. Under hösten kläcks äggen och fram kryper små larver, fortfarande i skydd av sekretet där larverna övervintrar för att följande vår sätta fart på livsandarna när majvårens värme kommer. Allt är således båddat för att häggspinnmalen skall erövra häggarna även nästa sommar.

Men som tidigare skrivet har häggarna en förmåga att höja halten av försvarskemikalier så det kan hända att

häggarna i gult och rött av höstfärgade blad. Det livsviktiga klorofyllt tas tillvara och lagras i knoppar och finare kvistar för att återanvändas nästa sommar. Höstens färgsprakande tid närmar sig även i häggarnas värld.

Text och foto: Hans Hästbacka

RAKETIN KAPPALLEITA PUTOLEE MAAHAN?

Lähiavaruuden hyödyntämisestä syntyy riskejä, joita ei ole tunnistettu aikaisemmin. Vuosikymmenten ajan maata kiertämään on singottu iso määrä ihmisen tekemiä koneita ja laitteita. Pelkästään satelliitteja on maan kiertorajoilla yli 6000, ja niiden lisäksi avaruudessa leijuu liki 8000 toimimattomia tai käytöstä poistettua satelliittia. Ja määrä on kasvussa.

Joidenkin arvion mukaan yläpuolellamme viilettää yli 30,000 seurattaviksi luokiteltua (yli 10 cm) kappaletta, joista suurin osa nk. avaruusromua, kuten hajonneiden kantorakettien ja satelliittien osia. Tätä pienempiä, eli 1-10 cm kappaletta on arvioitu olevan jopa miljoona. Euroopan avaruusjärjestö ESA on laskenut maan kiertorajoilla olevan romun kokonaismassaksi 10 100 tonnia.

Itseasiassa tämä villien, mutta onneksi toisiaan usein pienien, kappaletten määrä aiheuttaa jo nyt ongelmia avaruudessa toimimiselle, harvoin kuitenkin maan päällä. Kuitenkin vasta äskyn heinäkuun lopulla saimme seurata uutisista, kuinka kiinalaisen Long March -raketin hallitsematon putoaminen olisi saattanut aiheuttaa isonkin onnettomuuden. Kaikeksi onneksi raketin jäämät putosivat kuitenkin Intian valtamereen.

Voiko siis päähäsi pudota raketin kappaletti tai satelliitti?

Tähän saakka maahan tai lentoliikenteeseen käytettävään ilmakehään asti putoavien kappaletten riski on ollut niin pieni, ettei siitä ole ollut huolta. Mutta nyt todennäköisyys sille,

että jopa ihmishenkilö vaativia putoamisia tapahtuu seuraavan vuosikymmenen kuluessa, on varovaisenkin arvion mukaan jopa 10 prosenttia. Kyse on nimenomaan hallitsemattomasta "palaavien" kantorakettien osista. Todennäköisyys sille, että putoamisia tapahtuu eteläisen pallonpuoliskon alueella, on suurempi kuin pohjoisella.

Suunnitelmia avaruusromun pois keräämiseksi kiertoradalta on mm. ESA:lla ja tietysti yritykset, kuten Space X ovat toteuttaneet jo uudelleenkäytettäviä kantoraketteja. Kehittyvät tekniikat ja harkitumpi tehtäväsuunnittelu vähentäisivät avaruusalusten jätteiden hallitsemattoman paluuta ja vähentäisivät myös vaarariskiä kaikkialla maailmassa. Käytöstä poistuvat laitteet pitäisi esimerkiksi ohjata ilmakehään yläosiin, jossa ne tuhoutuisivat palamalla. Mutta tämä vaatisi jokaiselta avaruusmaalta sitoutumista säätöihin. Valitettavasti kuitenkin halukkuus ryhtyä suitsimaan kasvavia ongelmia ja alkaa toisissaan säättämään rajoitteita tai turvallisuusprotokollia, vaatii todennäköisesti jonkin huomattavan onnettomuuden pohjoisella pallonpuoliskolla.

Nyt kun yön taas pimenevät on hyvä aika kääntää katse tähtitaivaalle, ehkä siellä näkyy tähdenlennoja tai ilmakehässä palavia pieniä tai isompia avaruusromuja?

29.8 MÅNDAG/MAANANTAI:

Helstekt grisinrefile med pepparsås, klyftpotatis G, L
Forell baddad i wasabigrädde, klyftpotatis L
Spenat-tomatpj, gräddfilssås L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Kokonaisena paistettu porsaan sisäfile ja pippurikastike, lohko-peruna G, L
Wasabikermassa haudutettu kirjolohi, lohkoperuna G, L
Pinaatti-tomaattipiirakka ja kermavilistikke L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L

30.8 TISDAG/TIISTAI:

Sirapsgratinerade kåldolmar med gräddsås, lingonsylt och potatismos G, L
Stekt spätta med kantarellsås, potatismos G, L
Spenat-tomatpj, gräddfilssås L
Bock's lunchburgare / nötkött/vegetarisk & örtklyftpotatis L
Siirapilla kuorрутettuja kaalikääryleitä, kermakastike, puolukkahillo ja perunamuusi G, L
Paistettu kampela ja kantarelli-kastike, perunamuusi G, L
Pinaatti-tomaattipiirakka ja kermavilistikke L
Bock's lounasburger / beef / vege & yrtilohkoperunat L

31.8 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Grillat broilerbröst med tzatziki, gräddpotatis G, L
Abborrfleer baddad i vitvin, holländaisesås, gräddpotatis G, L
Spenat-tomatpj, gräddfilssås L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Plättar, sylt och vispgrädde L
Pariloitu broilerinrinta ja tzatziki, kermaperuna L
Valkoviinikermassa haudutettuja ahvenfileitä, kermaperuna G, L
Pinaatti-tomaattipiirakka ja kermavilistikke L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L

1.9 TORSDAG/TORSTAI:

Grillad grisibiff med chilimajonnäs, klyftpotatis G, L
Havsaborre i mandel-citrongrädde, klyftpotatis G, L
Spenat-tomatpj, gräddfilssås L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Plättar, sylt och vispgrädde L
Pariloitu porsaanpihvi ja chilimajoneesi, lohkoperuna G, L
Manteli-sitruunakermassa haudutettu puna-ahven, lohko-peruna G, L
Pinaatti-tomaattipiirakka ja kermavilistikke L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L
Ohukaisisa, hillo ja kermavaahito L

2.9 FREDAG/PERJANTAI:

Oxsteck med löksås, rostad potatis G, L
Vitlökssmaksatt räkgryta med dillris G, L
Spenat-tomatpj, gräddfilssås L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Häränpaisti ja sipulikastike, paahdettu peruna G, L
Valkospulilla maustettu katkarapupata ja tilliriisi G, L
Pinaatti-tomaattipiirakka ja kermavilistikke L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L

5.9 MÅNDAG/MAANANTAI:

Mör oxbringa med pepparrrotsås, ört-gräddpotatis G, L
Stekt gösfile med tomatås, ört-gräddpotatis G, L
Bondbönsbiff med zaziki och potatis L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Murea häränrinta ja piparjuuri-kastike, yrtilohkoperuna G, L
Paistettu kuha ja tomaattikastike, yrtilohkoperuna G, L
Härkäpapupihvi ja zaziki, peruna L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L

6.9 TISDAG/TIISTAI:

Grillat broilerbröst med harissås, bakad potatis G, L
Panerad spätta med gräddfilsås, bakad potatis L
Bondbönsbiff med zaziki och potatis L
Bock's lunchburgare / nötkött/vegetarisk & örtklyftpotatis L
Pariloitu broilerinrinta ja harissakastike, uuniperuna G, L
Paneroitu kampela ja kermavilikaastike, uuniperuna L
Härkäpapupihvi ja zaziki, peruna L
Bock's lounasburger / beef / vege & yrtilohkoperunat L

7.9 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Köttbullar i ostsås, potatismos G, L
Stekt forell med dragonsås, potatismos G, L
Bondbönsbiff med zaziki och potatis L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Lihapullia juustokastikkeessa, perunamuusi G, L
Paistettu kirjolohi ja rakuunakastike, perunamuusi G, L
Härkäpapupihvi ja zaziki, peruna L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L

8.9 TORSDAG/TORSTAI:

Karelsk stek, gräddpotatis G, L
Stekt sikfile med tapenade, gräddpotatis G, L
Bondbönsbiff med zaziki och potatis L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Plättar, sylt och vispgrädde L
Karjalan paisti ja kermaperuna G, L
Paistettu siikafile ja tapenade, kermaperuna G, L
Härkäpapupihvi ja zaziki, peruna L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L
Ohukaisisa, hillo ja kermaavahto L

9.9 FREDAG/PERJANTAI:

Rostad kassler med grönpепparsås, rostad potatis G, L
Stekt röding med vitvinsås, rostad potatis G, L
Bondbönsbiff med zaziki och potatis L
Bock's lunchburgare / beef / vegetarisk & örtklyftpotatis L
Paahdettu kassleri ja viherpirukastike, paahdettu peruna G, L
Paistettu nieriä ja valkoviinikastike, paahdettuperuna G, L
Härkäpapupihvi ja zaziki, peruna L
Bock's lounasburger /beef/vege & yrtilohkoperunat L

LUNCH / LOUNAS 11,00 €, LAPSET/BARN (4-12 V 6€)(0-4V 0€) SIS. JÄÄTELÖ/GLASS
BOCK' LOUNASBURGER BEEF/VEGE & YRTILOHKOPERUNAT 13,00€/ BOCK' S LUNCHBURGARE
NÖTKÖTT/VEGETARISK & ÖRTKLYFTPOTATIS 13,00 €

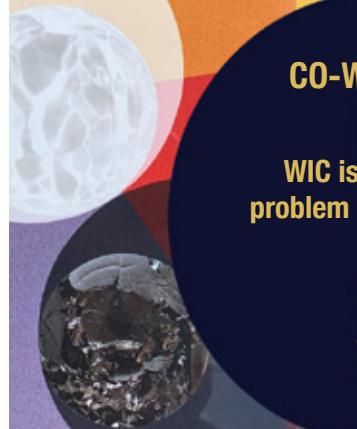
LUNCHEN INKLUDERAR EN VARIERAD SALLADBUFFÉ & VARM HUVUDRÄTT OCH WASA KAFFE/TE, KEX
LOUNAS SISÄLTÄÄ MONIPUOLISEN SALAATTIBUFFETIN & LÄMPIMÄN PÄÄRUUAN JA WASAKAHVI/TEE, KEKSEJÄ

**Myynti ja huolto
Försäljning och service**

Tammipiha-Ekgården
045 6566 659
www.halonen.com

CO-WORKING SPACES AT WASA
INNOVATION CENTER

WIC is a hub thriving on discussions,
problem solving, and exchanging ideas.

JANNE PERTTU
050 473 4444,
janne.perttu@wic.fi

DAGS ATT LÄRA OSS AV "SLAVARNA"

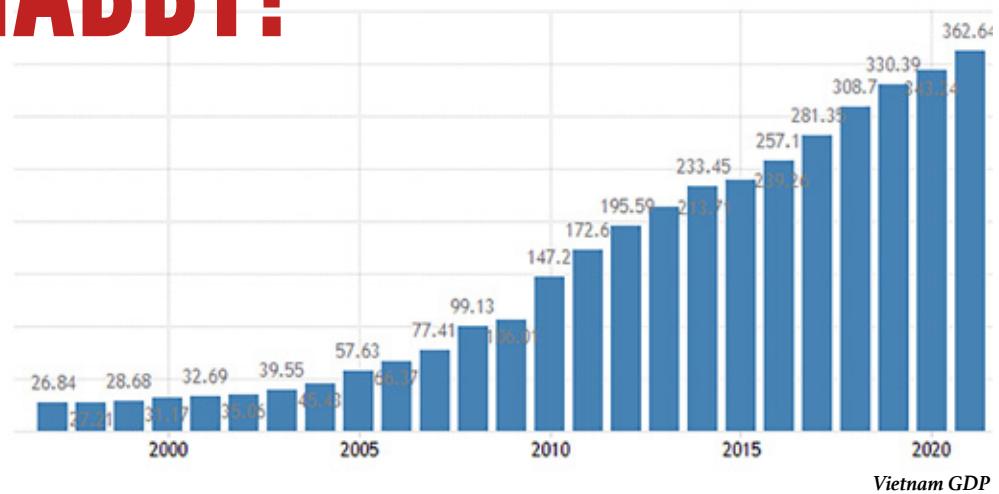
VIETNAM UTVECKLAS MYCKET SNABBT!

Efter tiotals år av krig mot europeisk invasion – först mot Frankrike/England under fyrtio- och femtio-talet och sedan mot USA under 60 och 70-talet – har utvecklingen rusat i landet. Efter amerikansk biologisk förgiftning av hela landet – Agent Orange –, systematisk terror och hisnande tortyr i massiv skala, miljoner döda av fyra årtionden av unga generationen, har landet som självständig stat sprungit fram som fågel FENIX ekonomiskt, teknologiskt och kulturellt.

Landets ekonomi var ännu 40 år sedan mindre än Finlands. Idag är den fyra ggr större. I Finland är vi stolta över att plocka ihop Mercedes bilar i Nystad. Idag tillverkar Vietnam sina egna bilar inklusive design, alla komponenter och försäljning. I Finland gör vi idag det som vi ansåg att afrikaner och asiater skulle göra dvs fysiskt utföra arbetsrörelser. Europeerna skulle tänka, planera och sälja. Nu gör vietnameserna det och vi har blivit dom som utför arbetsrörelser.

Vietnam har också tagit steget till att forska och ta fram teknologi för 6 G tekniken. Vi trodde ju länge att Nokia är bäst – i alla fall bättre än vietnameserna.

Det senaste är att chip tillverkningen flyttar till Vietnam. Samsung har meddelat att man startar där 2023. Det är inte bara frågan om billig och duktig arbetskraft. Huvudorsaken är att Vietnam byggt upp ett konkurrenskraftigt ecosytem. Vietnams industriområden har specialiserat sig på testning och kretsbyggande. Då blir chipstillverkningen meningsfullare. Amerikanska undersökningsbolaget Technavio har beräknat att Vietnam till år 2025 växer med 1,5 miljarder på chiptillverkning och landet sätter upp skolor för utbildning av kompetent personal i massiv skala.

This Week In Science ↪

08 - 14 August 2022

It turns out using banana peel as a food ingredient not only reduces waste but is tasty and nutritious too.

A common water-repelling chemical PFAS (commercially known as Scotchgard) has been linked to liver cancer.

Every sea turtle that hatched over the last few years in Florida appears to be female, because their sex is determined by temperature.

There are subtle differences in the way children learn to walk in Japan – these differences are important for pediatricians to understand.

The Moon stole part of Earth during its birth, including our planet's argon, neon, and helium isotopes.

An unexpected stream of solar wind buffeted Earth at 372 miles per second. It caused no damage but triggered some stunning auroras.

WASA FUTURE FESTIVAL 2022

Wasa Future Festivalilla vahvistettiin positiivisen kehityksen kannalta keskeisiäasioita, kuten terveydenhuollon innovaatioiden tuomista sote-alalle, talouslaskennan uutta oppikirjaa, ja uusien teknologoiden ja ratkaisujen käyttöympäristön ymmärrystä. Käytäntöpainotteisena tapahtumana otettiin myös esille seuraavat askeleet kaikkien näiden asioiden toteuttamiseksi.

Ministeritason tapaaminen Ruandan ja Suomen välillä oli iso virstanpylväs sekä Suomelle ja Vaasan energiateollisuudelle, että myös itse tapahtumalle. Ruandalaiset lähtivät tyytyväisin mielin takaisin Kigaliin, luonnossaineopimuksesta laukussaan.

Suomen, ja koko Euroopan vahvan aseman takaamiseksi keskeinen Nordic Battery Belt ja siihen liittyvä Kvarkensilta oli vahvassa fokussessa tapahtumassa. Kvarkensilta on tarpeen, sillä sen avulla Suomalainen ja Pohjoismaalainen teollisuus saa oman satamansa Atlantin rannikolla ja sen kautta maailmanmarkkinat ovat monta askelta lähempänä. Offshore tuulivoimapuisto ja sen huolttaminen on edullisempaa, vetyä voidaan valmistaa teollisuuden vihreää energiavarten, ja Suomen ja Ruotsin sähköverkot voidaan yhdistää Kvarkenin kautta. Kvarken EGTC alueen yhteinen identiteetti pohjoisena innovatiomoottorina vahvistunee, ja Suomen huoltovarmuusvalmiudet paranevat.

Tiistain YoungTalk osallisti noin 100 nuorta ja kansainvälistä Vaasalaista

yhdessä yritysten, kaupungin, ja päättäjien kanssa ideoimaan Vaasasta parempaa paikkaa asua ja elää. Tuttuun Wasa Future Festival tapaan ideoinnit eivät jää pelkäksi puheeksi, vaan asiat kirjattiin ylös, ja parhaita ideoita lähdetään myös toteuttamaan YoungTalk tiimin vetämänä.

Sitä onkin luontevaa siirtyä Culture 3.0 teemaan, ja siihen isoon julkisukseen, että henkilö Kulttuuri 3.0:n takana, euroopan kulttuurikomissaarin erityisneuvonantaja, professori Pier Luigi Sacco saapuu lokakuussa Vaasaan tapaamaan keskeisiä henkilöitä projektin eteenpäin viemiseksi. Tämä kulttuurin raskassarjalaisen saapuminen Vaasaan antaa vahvan signaalin ulospäin siitä, että asia otetaan vakavasti sekä paikallisesti, että myös Euroopan tasolla.

Parasta antia tapahtumassa oli kuitenkin huomata, kuinka vahvasti Vaasa pelaa yhteen. Kaupunki, alueen päättäjät, yritykset, yksityishenkilöt ja kulttuuritoimijat, ymmärtävät, että he ovat samassa veneessä, ja että jokainen on soudettava omalla airollaan venettä eteenpäin. Wasa Future Festival tulee taas ensi vuonna, aloittakaamme valmistelut jo nyt!

FAKTA:

- YLI 2900 OSALLISTUIVAT SESSIOIHIN IN PERSON
- NYT JO YLI 2600 OVAT KATSONEET ON-LINE STREAMAUS
- YLI 700 OSALLISTUIVAT KULTTUURITAPAHTUMIIN
- NOIN 3000 TULEVAT VIELÄ VUODEN AIKANA SEURAAMAAN STREAMUKSIA
- OHJELMAA ON LADATTU JA KATSOTTU 25 MAASSA YLI 3000 KERTAA
- PYSYVÄ VUODEN YMPÄRI NÄYTTELÝ AVAUTUNUT
- TALOUELLINEN MERKITYS VOI LASKEA MILJARDEISSA

SE: YOUTUBE @ WFF 2022

RAMPIN KESÄTEATTERISSA ENNÄTYSKESÄ

Vaasan ylioppilasteatteri Rampin kesäteatterin näytökskausi saatettiin päätkseen Bock's Corner Villagen kesälavalla. Kesäkuukausien aikana esitetty Vuonna 85 -rockmusikaali keräsi Rampin kaikkien aikojen yleisöennätyksen 3650 katsojalla.

"Olemme luonnollisesti iloisia ja tyytyväisiä, että yleisö on löytänyt uuteen esityspaikkaamme. Siirryimme Bock'sille vasta vuosi sitten, joten nämä katsojalukemat eivät olleet millään tavalla itsestäänselvyyksiä, vaikka näytelmän suosio olikin jossain määrin odotettavissa", kommentoi kesäteatterin tuottaja Lotta Saarainen.

Ensi kesän suunnitelmissa Rampilla ollaan vielä vaittonaisia. "Tässä kohtaa voin kertoa vain sen, että yhteistyöömme jatkuu Bock'sin kanssa. Bock'sin miljöö sopii erinomaisesti kesäteatterille ja olemme kiitollisia saadessamme jatkaa hyvin sujunutta yhteistyötä heidän kanssaan", kertoo Saarainen.

Rampin syyskausi käynnistyy syyskuussa pääsykokeilla. Toimintaan haetaan mukaan yli 16-vuotiaita teatterin tekemisestä innostuneita henkilöitä sekä näyttelijöiksi että lavantakaisiin rooleihin.

Bock's kaupasta: - Herkulliset ja nopeat ateriat!
Från Bock's Shop: - Läckra och snabba rätter!

100% Local

Terveellinen luomusalaatti salaattijuustolla

Sisältää:

Kodial luomu salaattisekoitus 5,20 €
 Ylimartimon Lähijuustola salaattijuusto oliiviöljyssä 4,60 €
 Maut valittavissa: maustamaton, valkosipuli, punasipuli, rosmaniini & pipuri, chili

Hälsosam ekologisk sallad med salladsost

Innehåller:

Kodial eko salladsmix 5,20 €
 Ylimartimo Lähijuustola salladsost i olivolja 4,60 €
 I smakerna: naturell, vitlök, rödlök, rosmarin & peppar, chili

Uniaubergine salaattijuustolla ja salaatilla

Sisältää:

Kodial luomu munakoiso 3 € ja salaattisekoitus 5,20 €
 Ylimartimon Lähijuustola salaattijuusto oliiviöljyllä 4,60 €
 Maut valittavissa: maustamaton, valkosipuli, punasipuli, rosmaniini & pipuri, chili

Ugnsaubergine med salladsost och sallad

Innehåller:

Kodial eko aubergine 3 € och salladsmix 5,20 €
 Ylimartimo Lähijuustola salladsost i olivolja 4,60 €
 I smakerna: naturell, vitlök, rödlök, rosmarin & peppar, chili

Leipäjuusto lakkahillolla

Sisältää:

Ylimartimo Lähijuustola leipäjuusto 11,80 € / kg
 Granholm's Lakkahilloa 8,60 €

Bondost med hjortronsytt

Innehåller:

Ylimartimo Lähijuustola bondost 11,80 € / kg
 Granholm's hjortronsytt 8,60 €

Jugurtti granolan kanssa

Sisältää:

Ylimartimo Lähijuustola jugurtti 3 - 3,40 €
 Mauissa: maustamaton, mansikka ja puolukka
 Friella Granola 3,80 €

Yoghurt med granola

Innehåller:

Ylimartimo Lähijuustola yoghurt 3 - 3,40 €
 I smakerna: naturell, jordgubbe och lingon
 Friella Granola 3,80 €

digitalbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digitalbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettemällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen mega@upc.fi

Vi publicerar varenda vecka våra läsares bilder i digitalbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Anna-Marja Pensas, Helsingby. "Yksinkertainen on kaunista."

Jonas Lindell. "4.8.2022, Nykarleby."

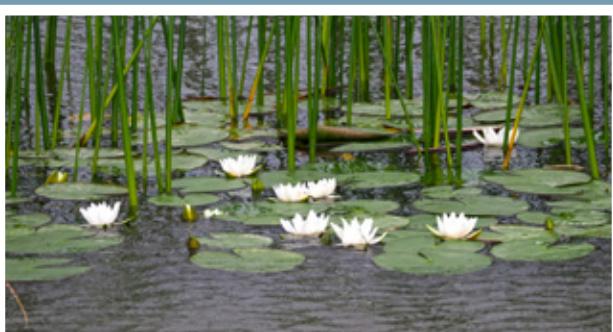
Boris Berts, Vasa. "Molnträsket-Pilvilampi 22.6.2022."

Christian Nylund, Vasa. "I det nya bostadsområdet Äppeldalen" i Smedsby intill Centrumvägen har Päivi Arenius målat denna transformator i dessa passande motiv."

Leena Minkkinen. "Auringonnousu 1.8 klo 4.32."

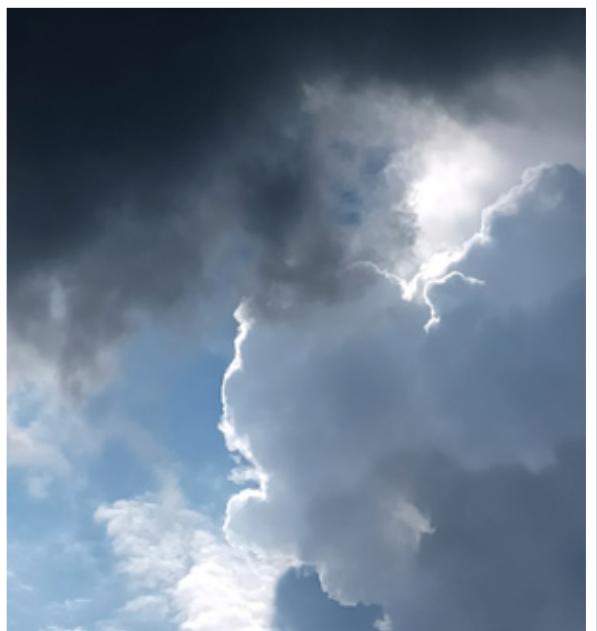
Heikki Hongisto, Vaasa. "Lumeen kukkien aikaa."

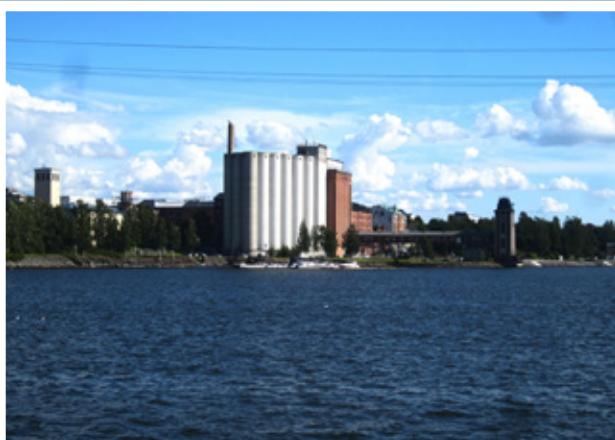
Elisabeth Holm, Kvimo.

Arvydas Stanaitis

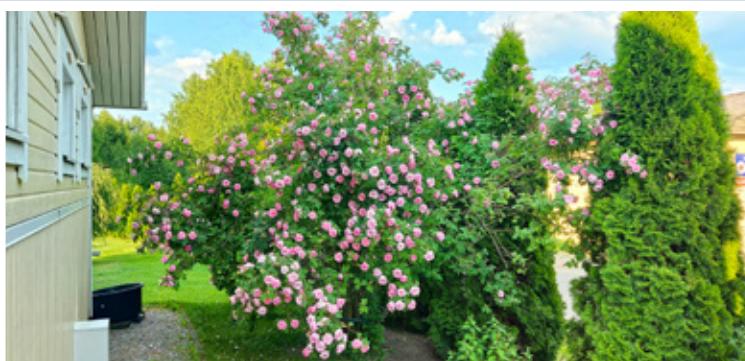
Leena Rönkä, Vaasa. "Ukonilma lähestyy."

Barbro Kuokkanen, Vaasa, "Vanhat sijilot."

Esa Rönkä, Vaasa. "Ukkospilvi on lähestymässä. Tuolla jo sataa. Pian tarvitaan suojaaa."

Markus Korpi, Vaasa. "Ruusu juhannushelteiden jälkeen."

Linda Dahlvik, Vasa 12.7.22

Matti Hietala, Vaasa. "Punainen ym.
kukkaketo, 12.8.2022 Vaasan seutu."

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007

Dziela Małeckich, 333-432 Tarnów
mega@upc.fj - www.megamedia.fj

Ayustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan – myös mobiilisti. Kampanjlösningar – även mobila. Ilmoitushinta tekstissä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/pmm + alv.

Mediomuunti / Medieförslöning: mogo@ups.fi

Mediamyynti / Mediatorsaljning: mega@upc.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media

Paino / Tryck:

UPC
print

A map of the Åland Islands showing the locations of various municipalities and districts. The islands are shaded in light green, and the names of the municipalities are written in black capital letters. The districts are outlined in red and labeled in black. The districts shown are: PITKÄSAARI JA KORKEASAARI, UUSIKAALEPPY NYKALELLY, MÄRSAMMA MÄRDÖ, VÄRVI YÖRÄ, KAUVIAVÄI, MÅSÅSÅHÅR BORNÖNSÅ, VÄÄNÄ VÄÄNÄ, VÄÄNÄKYLÄ, TÖÖRYÖ, LÄHÄÄ, KURKINKA, KÄHÄJÄDI, NÄÄMÖ NÄÄPES, TEVÄ, KÄRSINEN KÄRSÖN, and EESTI TÄRAUPEJUUND KIRJESSÄÄ.

OBSERVATEUR

▲ Vanhan Vaasan asema
Observateur: Markus Korpi

▲ Observateur 23.6.2022 Maisemakuva.
Observateur: Klaus Koivula

▲ Skönt att sova
Observateur: Ann-Christin Källros, Pörtom

▲ Kuljen auringonsiltaa.
Observateur: Esa Rönkä, Vaasa

▲ Elokuun helle houkutti rannalle, 14.8.2022 Vaasa
Observateur: Matti Hietala, Vaasa

▲ Marjasatoal! Vitamininuit talteen!
Observateur: Anna-Marja Pensas
Helsingby

▲ Sommarblommor / Kesäkukkasia
Observateur: Marianne Gråbbil-Hakkola

▲ På Konstens natt, 11.08 kunde man på Kasernstorget bl.a roa sig med att pröva på "KUPLA-fun".
Observateur: Christian Nylund, Vasa

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtumaa, treffia, luonnotokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - jotain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaan kohden, kerääntyy 1 pisti joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bock's'in kyläkauppaan.

Ta en bild och kommentera kort – max 100 tecken – en händelse, ett evenemang, en naturupplevelse, en konstruktion, ett fenomen, ett föremål, ett faktum, - något som med en bild kanske får engagemang till stånd. "Blogga" fram Österbotten!

Sänd bilden och texten per mejl till mega@upc.fi märkt "Observateur".

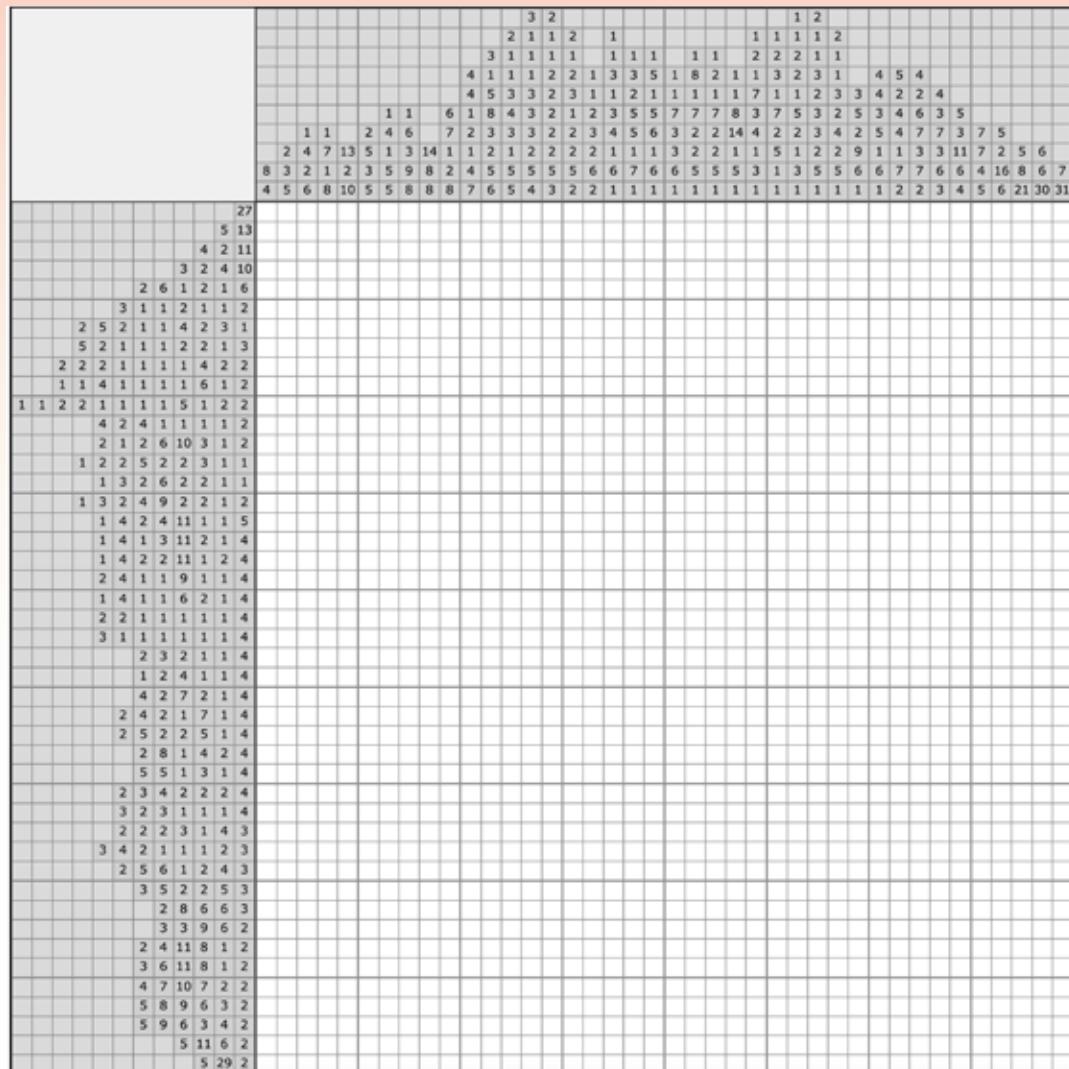
För varje publicerat bidrag genereras 1 poäng vilket motsvarar 1 euro. När 10 poäng samlats, får man ett presentkort värt 10 euro till Bock's byabutik.

SUDOKU - COMICS - JAPANESE PUZZLE

JAPANSKT BILDKRYSS

JAPANILAINEN RISTIKKO

SUDOKU

#1

1		4		9				
			4	6		8	1	
6					1			7
		6		1		2	7	
			2	4	6			
	1	9		7		5		
8			1					6
	3	5		2	9			
			8		9		2	

#2

1			5		9			
			9	8			1	5
		3		1		2		
3	4					8		
2			6	3	4			1
		1					3	9
	2		4		3			
4	9			1	7			
	8		6			9		

#3

		9				7		
	8	2	3					6
7				8	9			
	6		7		4			
2	7			9		5		6
			8		6		1	
		2	5					8
6				8	7	5		
	4					9		

ZITZ

RATKAISU / LÖSNING

v 25

BAZI & MAZI

RATKAISU / LÖSNING

#1

1	5	4	7	9	8	6	2	3
9	7	3	4	6	2	8	1	5
6	2	8	5	3	1	4	9	7
3	4	6	9	1	5	2	7	8
5	8	7	2	4	6	1	3	9
2	1	9	8	7	3	5	6	4
8	9	2	1	5	7	3	4	6
4	3	5	6	2	9	7	8	1
7	6	1	3	8	4	9	5	2

#2

8	1	2	7	5	6	9	4	3
6	3	4	9	8	2	7	1	5
9	5	7	3	4	1	6	2	8
3	4	5	1	7	9	8	6	2
2	8	9	6	3	4	5	7	1
7	6	1	5	2	8	4	3	9
5	2	6	4	9	3	1	8	7
4	9	3	8	1	7	2	5	6
1	7	8	2	6	5	3	9	4

#3

4	3	9	1	6	2	8	7	5
5	8	2	3	4	7	1	9	6
7	1	6	5	8	9	3	2	4
3	6	1	7	2	4	5	8	9
2	7	8	9	1	5	4	6	3
9	5	4	8	3	6	2	1	7
1	9	7	2	5	3	6	4	8
6	2	3	4	9	8	7	5	1
8	4	5	6	7	1	9	3	2

BOCK'S RUN

JUOKSU- JA HYVINVOINTI-TAPAHTUMA TULEE TAAS!

Bock's Run on VIS:in järjestämä juoksu- ja hyvinvoittitapahtuma yksilöille, yrityksille ja perheille. Tapahtuma järjestetään viidettä kertaa ja tänä vuonna tapahtuman päivämäärä on lauantaina 17. syyskuuta. Tapahtuman keskipisteenä toimii Bock'sin tori, jossa myös paljon maksutonta oheisohjelmaa koko perheelle. Suosittu Kidz Run alle kouluikäisille juostaan Bock'sin alueen ympäri.

Tänä vuonna paikan päällä on myös vastikään perustettu Vaasan Pohjoisen kaupunginosan yhdistys. Yhdistys toivoakin näkevänsä paljon alueen asukkaita paikan päällä kertomassa kehitysideoista alueelle. Luvassa on myös mukavaa yllätysohjelmaa vauvasta vaariin.

Myös tänä vuonna paikan päällä on urheiluseuroja esittelemässä toimintaansa ja mukaan mahtuu vielä lisää seuroja!

Tapahtuman uudet kotisivut ja lisätiedot löytyvät:

WWW.BOCKSRUN.FI

AIKATAULU

- 11:00 JÄLKI-ILMOITTAUTUMINEN
- AVAUTUU JA KILPAILUNUMEROT JAETAAN
- 12:00 TERVETULOA/OHEISOHJELMAA
- 12:15 ALKULÄMMITTELY LYKKE
- 12:30 JÄLKI-ILMOITTAUTUMINEN PÄÄTTYY
- 12:30 KIDZ RUN
- 13:00 LÄHTÖ 5KM/10KM/2,5KM/1KM
- 14:30 PALKINTOJENJAKO

YLEINEN (AJAN KANSSA TAI ILMAN)

- MIEHET 5 KM | NAISET 5 KM: 25€
- MIEHET 10 KM | NAISET 10 KM: 25€
- JOUKKUE ILMOITTAUTUMINEN

5-10 HENKILÖÄ: 23€/HENKILÖ

10+ HENKILÖÄ: 21€/HENKILÖ

MIKÄLI HALUAT ILMOITTAA JOUKKUEESI 5-10 TAI 10+ HENKILÖÄ VOIT MYÖS OLLA MEIHIN SUORAA YHTEYDESSÄ OSITTEESEEN: INFO@VIS.FI

NUORET (AJAN KANSSA TAI ILMAN)

- P 15 2,5 KM | T 15 2,5 KM: 10€
- P 13 2,5 KM | T 13 2,5 KM: 10€
- P 11 2,5 KM | T 11 2,5 KM: 10€
- P 9 1 KM | T 9 1 KM 10€
- ILMAINEN KIDS RUN ALLE KOULUIKÄISILLE

